

Koronakommisjonen

Postboks 8017 Dep
0030 OSLO

Vår referanse: 20/01781-4
Arkivkode: 0
Ingrid Ulberg
Sommer, Tor Magne
Fredriksen

Deres referanse:
Dato: 06.08.2020

Svar til Koronakommisjonen fra KS

Vi viser til brev fra Koronakommisjonen datert 17. juni 2020. Under følger KS' svar på de seks spørsmålene fra kommisjonen.

1. En beskrivelse av KS' rolle under pandemien

Overordnet har KS:

- A. vært kontakt og koordinator fra kommunesektoren til Storting, regjering og direktorat.
- B. hatt ansvar for kommunesektorens forhandlinger (minus Oslo kommune) og partsamarbeid på arbeidslivsområdet.
- C. vært en samlende aktør for kommuner og fylkeskommuner ved å spre informasjon og samle inn informasjon.
- D. opprettet og administrert digitale møteplasser for kommuner og fylkeskommuner internt i sektoren og overfor statlige myndigheter - både i hver region og sentralt.
- E. vært ekspertorganisasjon som har fremskaffet kunnskap om vesentlige samfunnsområder som kommuneøkonomi, arbeidsliv (arbeidsgiver og arbeidstakerkunnskap), utdanning/barnehage, helsetjenester, samfunnssituasjonen lokalt (i de enkelte kommuner), og digitale fellesverktøy (smittesporing, samarbeidsverktøy med NAV o.l).

Utdyping av punktene:

A. Bindeledd mellom kommunesektoren og nasjonale myndigheter

KS har spesielt hatt tett kontakt med Helsedirektoratet, Utdanningsdirektoratet, Helse- og omsorgsdepartementet, Kunnskapsdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet – og med partene i arbeidslivet og fagmyndighetene i fellesmøter arrangert av Helsedirektoratet om bl.a. definering av kritiske funksjoner og kritisk personell, utforming av smitteveiledere, andre råd- og veiledningsdokumenter og unntakslover/Covid-19 forskrift/midlertidige lovendringer og forskrifter.

KS deltok i de daglige møtene med Helsedirektoratet og arbeidslivets parter. KS har også deltatt i Nasjonalt beredskapsråd mot biologiske hendelser.

I tillegg har KS hatt kontakt med NAV/AV-direktoratet om løsninger for personer som er avhengige av sosialhjelp, introduksjonsordning, kvalifiseringsprogram mm.

KS har som interessepolitisk aktør sørget for løpende dialog mellom våre medlemmer og regjeringen. Uttalelser fra fylkeskommunene på vegne av fylkesordførerkollegiet er sendt Finanskomiteen, Kommunal- og forvaltningskomiteen, Transport- og kommunikasjonskomiteen, og parlamentariske ledere på Stortinget.

Som eksempel er det innen samferdsel:

- Gitt dokumentasjon av inntektstap for kollektivtransporten.
- Vært drøftet økonomiske og sosiale/praktiske konsekvenser for kollektivtransporten og drosjenæringen.
- Gitt innspill i forbindelse med utforming av Helsedirektoratets arbeid med to usendte forslag til smitteveileder for kollektivtransport, herunder praktiske utfordringer ved gjenåpning av skoler, spesielt når det gjelder skoleskyss og smittevern hensyn.
- Meldt inn forslaget om at regelverket for drosjer som var planlagt å tre i kraft 01.07.2020 ble utsatt.

B. Forhandlinger og partssamarbeid på arbeidslivsområdet

Det er gitt råd og veiledning om arbeidslivsproblemstillinger til kommuner og fylkeskommuner. I løpet av de to første månedene etter korona-nedstengingen ble det besvart 1100 individuelle koronarelaterte hendelser av tariff- og arbeidsrettslig karakter via KS' medlemservice. Sakene dekket et vidt spekter, eksempelvis:

- Arbeidstid, omdisponering av personalet og endringer i arbeidsoppgaver
- Koronarelatert fravær og karantene, herunder spørsmål om sykepenger og omsorgspenger
- Ferieavvikling
- Økonomiske vilkår for leger
- Adgang til bruk av permittering

KS Medlemservice ble oppbemannet med utvidet åpningstid og tilgjengelighet i helger og helligdager (påskan).

Som ansvarlig for forhandlinger og partsarbeid har KS hatt jevn kontakt og god dialog med arbeidstakerorganisasjonene gjennom hele perioden. Flere avtaler er fremforhandlet i tillegg til felles uttalelser/veiledninger:

- Protokoll om utsettelse av lønnsoppgjør /videreføring av hovedtariffavtalen
- Felles uttalelse om arbeidet i kommuner og fylkeskommuner i koronasituasjonen
- Tariffavtale med unntak fra Arbeidsmiljøloven (utvidede rammer for overtid og kortere varslingsfrist ved endring av arbeidsplaner)
- Tariffavtale med unntak fra særavtalen om brann- og redningstjeneste
- Felles veileder om ferieavvikling
- Felles veileder om arbeidstid og organisering av påskeåpne barnehager

KS har deltatt og bidratt i møter i Arbeidslivs- og pensjonspolitikk råd som viste seg å være en effektiv og relevant møteplass mellom myndighetene og partene i arbeidslivet. Samarbeidet med øvrige arbeidsgiverorganisasjoner har også hatt stor verdi med erfaringsutveksling, deling av informasjon og koordinering av mål / posisjoner ved forhandlingsprosessene om f.eks arbeidstid og ferie. Det er avtalene / dokumentene utarbeidet i KS-området som i stor grad har vært malen for likelydende avtaler/uttalelser fra de øvrige tariffområdene.

IA-avtalen, og bransjeprogrammene er jevnlig diskutert i perioden mellom myndighetene og partene i arbeidslivet. Det ble vurdert at koronasituasjonen gjorde det nødvendig å supplere IA-avtalen med en tilleggsprotokoll og sette innsatsen «på vent».

C. Informasjon til og fra kommunesektoren

KS har hatt tett kontakt med kommuner og fylkeskommuner – både direkte og via regionapparatet, med særlig fokus på:

- karantenebestemmelse
- testregimer
- tilgang til og distribusjon av smittevernutstyr
- innspill til anbefalinger/råd og veiledere fra nasjonale fagmyndigheter
- prioriteringsutfordringer
- scenarieplanlegging og etablering av beredskapstiltak
- organisering av fjernundervisning i skole
- effekter for kommunenes (og fylkeskommunene) lovpålagte plikter som barnehage- og skoleeiere
- konsekvensene for kollektivtransporten og skoleskys
- gjennomføring av møter i folkevalgte organer
- delegeringsadgangen og samarbeid med frivillige
- innspill til regjeringens krisepakker om bruk av kommunal sektor i disse pakkene

I tillegg har KS:

- Kartlagt og presentert økonomiske konsekvenser av korona-krisen for hele 2020 for kommunene og fylkeskommunene i tett samarbeid med store og mellomstore bykommuner og fylkeskommunene. Beregningene til KS av kommunesektorens inntektstap og utgiftsøkninger har tatt utgangspunkt i både makroøkonomiske analyser og flere runder med tilbakemeldinger fra et utvalg av kommuner og fylkeskommuner.
- Etablert et FoU- medlemsnettverk med fokus på kunnskapsbehov knyttet til Covid-19 som brukes til både spredning av informasjon om ulike FoU-initiativ og tilbakemelding og vurdering av initiativ.
- Gjennom paraplyorganisasjonen CEMR (Council of European Municipalities and Regions) formidlet kontakt og erfaringer med søsterorganisasjoner om hvordan lokale og regionale myndigheter i Europa har møtt Covid19-krisen.

KS-advokatene har bistått med å gi råd og rettslige vurderinger til kommuner om lokale forskrifter og tolkning av lovverk både gjennom medlemsservice og advokatoppdrag.

D. Digitale møteplasser

KS arrangerte i perioden tre digitale stormøter om henholdsvis koronainformasjon (særlig arbeidslivs- og smittevernsspørsmål i barnehage og skole), Akson og Kommuneproposisjonen/ revidert nasjonalbudsjett. En statsråd, en statssekretær og representanter for direktorater deltok i møtene og svarte på spørsmål. Møtene ble fulgt av omlag 1000 personer.

I regionapparatet i KS har det vært stor aktivitet gjennom digitale møter. Hyppige møter med ordførere og kommunedirektører i regionene har gitt bred tilgang til innspill og signaler som er videreformidlet til nasjonale myndigheter, blant annet om:

- Tilgangen på og fordelingen av smittevernutstyr: for lite og for sent, samt sviktende koordinering.
- Sterk bekymring for kommuneøkonomien: dekning av kostnader og inntektstap som kommer på toppen av at omstilling forutsatt i 2020 budsjett er utsatt / ikke har vært mulig å arbeide med i kritesituasjonen.
- Reiserestriksjoner – herunder hytteforbud.
- Kapasitet ved åpning av barnehager og skoler.
- Kapasitet skoleskyss ved gjenåpning.
- Situasjonen for utsatte barn og unge.
- I noen fylker samspill og krav til kapasiteter på sykehus og i kommunale senger i isolasjonsavdeling for koronapasienter.
- kartlegging av gryteklare prosjekter som grunnlag for rask stimulering av lokale bedrifter i forbindelse med krisepakken og RNB.

E. Ekspertorganisasjon

KS har framskaffet vesentlig informasjon innen kommuneøkonomi, de ulike fagområdene kommuner og fylkeskommuner har ansvar for og innen arbeidsliv.

[KS´ nettside ks.no](#) ble bygget om og spesialtilpasset situasjonen med egne koronarelaterte samlesider med artikler og samlinger med ofte stilte spørsmål. Fra 12. mars til utgangen juni var det 1.467.729 sidevisninger på ks.no. Av de er 233.362 sidevisninger på koronasidene. Det ble publisert 453 artikler i samme periode.

Lenker til informasjon om koronasituasjonen på ks.no:

- [Ofte stille spørsmål](#)
- [Arbeidsgiver](#)
- [Kommuneøkonomi](#)
- [Helse og velferd](#)
- [Barnehage og skole](#)
- [Verktøy og ressurser](#)
- [Lokaldemokrati og styring](#)

Eksempler på informasjon er kommunelovens regler og smittevernregler som har blitt aktualisert gjennom pandemien. Dette omfatter blant annet tematikk som avholdelse av møter under pandemien, delegasjonsregler, hvilken myndighet kommuner har etter smittevernlovens regler – herunder myndighet til å gi lokale forskrifter som går lenger enn statens egne regler – og info om Helsedirektoratets pålegg og rundskriv. Nettsidene har også blitt brukt for å informere om eiendomsskatt.

KS har lagt ned mye arbeid knyttet til utarbeidelse av veiledere, blant annet for lokale smittevernregler – herunder hvilken adgang det var til å fastsette «søring»-karantenerregler. Arbeidet med veiledere har særlig omfattet vurdering av rettsregler og gjennomgang av utkast til veiledere med forslag til endringer, men også møter med departementet og organisasjoner som NHO.

KS har bistått både med rettslige og mer politiske innspill knyttet til høringsarbeid angående midlertid lovgivning under pandemien, herunder plan- og bygningsrett, adgang til å avholde fjernmøter, midlertid regler for skole og barnehage samt annet lovverk.

KS har bidratt med utspill om behov for endringer i anskaffelsesregelverket, på eiendomsskatteområdet, mulighet til å gjøre direkte anskaffelser, kunngjøringer av konkurranser under pandemien, endre pågående kontrakter, gi lovlig støtte til næringer med økonomiske utfordringer, fremme at gjeldende regelverk gir

kommunene stor autonomi på området smittevern og avklaring av kommunelegenes adgang til deling av informasjon i arbeidet med smittesporing.

Forskning, innovasjon om digitalisering

Innen innovasjon, forskning og digitalisering har KS ivaretatt en bindeleddsfunksjon mellom medlemmene og nasjonale aktører og myndigheter knyttet til kommunenes håndtering av pandemien.

Tildelingen av kr 80 mill. til akutte e-helsetiltak medførte en god prosess mellom Direktoratet for e-helse, FHI og Helsedirektoratet, og etter hvert også kommuner og helseregionene – hvor det å jobbe sammen på tvers – og med leverandørenes forslag til tiltak har vært nyttig. Noen utbedringer og bredding av løsninger har gått svært fort (eksempelvis løsning for digital søknad om sosialhjelp – Digisos).

Et viktig tiltak har vært etableringen av et digitalt verktøy for smittesporing som en fellestjeneste for kommunene (frivillig bruk) i samarbeid med FHI.

Innen kommunenes akutte håndtering av digital skolehverdag har KS bidratt til etablering av en fellesarena mellom KS, KD og Utdanningsdirektoratet for å drøfte problemstillinger som har kommet opp, særlig knyttet til leverandørmarkedet og håndtering av problemstillinger knyttet til personvern. Og i kjølvannet av dette har det nå vokst frem et samarbeidsprosjekt mellom KS og kommuner og nasjonale myndigheter – «Skolesec» - som en videreføring av dette.

KS har også bidratt med en mobiliserende og koordinerende rolle for gjennomføring av en større anskaffelse innen velferdsteknologi sammen med leverandørutviklingsprogrammet.

På forskningsfeltet har KS hatt en koordinerende rolle og bidratt til Folkehelseinstituttets forskningskart («evidence and gap-map») om covid-19 (levert ultimo mars). KS' bidrag har vært å innhente kunnskapsbehov fra enkeltmedlemmer, som spilte inn akutte tema som smittevern, mulig gjenbruk av engangs beskyttelsesutstyr, krisekommunikasjon, kunnskap om hvordan viruset smitter, etc.

2) Oversikt over KS' innspill til myndighetene om håndtering av den pågående pandemien, for eksempel høringsinnspill, notater til konsultasjonsmøter, notater til og referat fra møter med myndighetsorganer.

Nummer og navn på dokument:	Oversendes som:
1. Vedrørende koronasmitte (covid-19) og Yrkesskedeforsikrings- og Folketrygdlovens bestemmelser ved yrkessykdom	Vedlagt dokument
2. Koronasmitte - covid-19 og Yrkesskedeforsikrings- og Folketrygdlovens bestemmelser om yrkessykdommer	Vedlagt dokument
3. Endrede pensjonsbestemmelser i forbindelse med koronapandemien (COVID 19) – omfang av tiltaket	Vedlagt dokument
4. Behov for smittevernutstyr i kommunene - coronasituasjonen	Vedlagt dokument
5. Veileder for smittevernpraksis innenfor offentlig kommunikasjon ved utbrudd av covid-19	Vedlagt dokument
6. Hørings svar - utsatt iverksettelse av endringer i drosjereguleringen - Covid-19	Vedlagt dokument
7. Informasjon fra KS Trøndelag - Korona, arbeidsgiveransvar og råd til helsepersonell	Vedlagt dokument
8. Korona - behov for ekstraordinære tiltak på arbeidslivsområdet	Vedlagt dokument
9. Spørsmål om samarbeid med leger i forbindelse med coronasituasjonen	Vedlagt dokument

10. Brev fra KS - Samarbeid med frivillige organisasjoner - koronasituasjonen	Vedlagt dokument m/ vedlegg
11. Samarbeid med frivillige organisasjoner - koronasituasjonen	Vedlagt dokument
12. Tilbakemelding om inngått tariffavtale i KS-området: Avtale om unntak fra arbeidsmiljøloven kapittel 10 i forbindelse med koronaepidemi	Vedlagt dokument m/vedlegg
13. Kommuner som kan gi råd til Helsedirektoratet under Covid-19 pandemien	Vedlagt dokument
14. Innspill til Stortingets behandling av midlertidig forskrift om byggverk for innkvartering av asylsøkere som følge av Covid -19	Vedlagt dokument
15. Brev til Stortinget om Korona fullmaktslov	Vedlagt dokument
16. Høring - Forslag til nye midlertidige tilpasninger i reglene i barnehageloven og opplæringsloven som følge av utbruddet av Covid-19 mv.	Vedlagt dokument
17. Vedrørende Covid-19 og midlertidige lokaler for pasienter, og mulige fremtidige behov for kommunal oppbevaring av døde	Vedlagt dokument
18. Innspill til Kunnskapsdepartementet om behov for lokalt handlingsrom under utbrudd av Covid 10	Vedlagt dokument
19. Invitasjon til felles anskaffelse av medisineringsløsninger - Covid-19	Vedlagt dokument
20. Forslag til krisepakke for kollektivtrafikken i Norge - Covid-19	Vedlagt dokument
21. Prioritering av helsehjelp i Norge under Covid-19 epidemien	Vedlagt dokument
22. Høringssvar forslag om midlertidige forskriftsbestemmelser for reglene om fraværsgrensen og fraværstørrelse - Covid-19	Vedlagt dokument
23. Kommentarer til Høring - Veiledning ved åpning av virksomheter med en-til-en-kontakt som frisører, kroppsspleie med mer - Korona - Corona	Vedlagt dokument
24. Vurdering av effekt av innførte nasjonale tiltak mot Covid-19-pandemien - innspill fra KS	Vedlagt dokument
25. Tiltakspakken for aktivitetsfremmende tiltak m.m.	Vedlagt dokument
26. Høringssvar - lov om midlertidige unntak fra kommuneloven	Vedlagt dokument
27. Innspill fra KS til utarbeidelse av proposisjon til Stortinget om midlertidige endringer i kommuneloven mv for å avhjelpe negative konsekvenser av covid-19	Vedlagt dokument
28. Statlige mottakssenter for å ivareta overføringsflyktninger som skal i karantene grunnet Covid-19	Vedlagt dokument
29. Innspill fra KS til videre gjenåpning av skoler	Vedlagt dokument
30. Innspill til Kunnskapsdepartementet om kriterier for åpning av skoler og barnehager	Vedlagt dokument
31. Høringssvar - Forlengelse av virkningen av koronaloven	Vedlagt dokument
32. Lovmedvirkning – Vurdering av utkast – Plan- og bygningslovgivningen - Covid-19	Vedlagt dokument
33. Uttalelse fra fylkene om kollektivtrafikken - korona - corona	Vedlagt dokument
34. Utfordringer for kollektivtrafikken i forbindelse med gjenåpningen av skolene	Vedlagt dokument
35. Innspill til ekspertgruppen som skal vurdere tiltak i barnehage og skole - Covid-19	Vedlagt dokument m/ 2 vedlegg
36. Krisepakker - kartlegging av muligheter og behov i kommunene i Nordland - Corona - Corona	Vedlagt dokument

37. Høringssvar - forslag til regelverk for midlertidig tilskudd til sosiale tjenester i NAV-kontoret for å håndtere konsekvenser av Covid-19	Vedlagt dokument
38. Vedrørende avtale om unntak fra arbeidsmiljøloven kap. 10.	Vedlagt dokument
39. Høringssvar - Utkast til smittevernveilder for ungdomsskolen og videregående opplæring	Vedlagt dokument
40. Fellesuttalelse - korona-epidemien og arbeidet i kommuner og fylkeskommuner	Vedlagt dokument
41. Felles veileder om avvikling av ferie i 2020	Vedlagt dokument
42. Påskeåpne barnehager - felles anbefaling om momenter angående organisering og arbeidstid	Vedlagt dokument
43. Avtale om unntak fra sfs 2404 Brann og redningstjenesten	Vedlagt dokument
44. Tiltakspakken for aktivitetsfremmende tiltak m.m. (Prop 127 S (2019-20))	Vedlagt dokument
45. 45. KS Storbynettverkets oppfølging etter henvendelse fra SINTEF, og forespørsel om møte	Vedlagt dokument

Tittel på høring	Oversendes som
Høringssvar om midlertidige endringer i helseberedskapsloven	Lenke – klikk på tittelen
Høringssvar om endringer i introduksjonsloven som følge av Covid-19	Lenke – klikk på tittelen
Høringssvar om forlengelse av "koronaloven"	Lenke – klikk på tittelen
Høyringsfråsegn om midlertidig lov om tilpasninger i regelverket for barnevernet og fylkesnemnda	Lenke – klikk på tittelen
Høringssvar til Prioritering av kommunale helse- og omsorgstjenester under covid-19 pandemien – prioriteringsråd og veiledning til sykehjem og hjemmebaserte tjenester	Lenke – klikk på tittelen
Høringssvar på forslag til midlertidig unntak fra enkelte bestemmelser i forskrift til opplæringsloven som følge av utbruddet av Covid-19	Lenke – klikk på tittelen
Høringssvar - forslag til midlertidig forskrift om byggverk for innkvartering av asylsøkere som følge av Covid-19	Lenke – klikk på tittelen
Høringssvar på forslag til midlertidig unntak fra enkelte bestemmelser i forskrift til opplæringsloven som følge av utbruddet av Covid-19	Lenke – klikk på tittelen
Høringssvar om forskrift for effektiviseringstiltak knyttet til NAVs saksbehandling	Lenke – klikk på tittelen
Høringssvar om midlertidige endringer i plan- og bygningsloven	Lenke – klikk på tittelen

3) Dokumenter som belyser KS' vurderinger av behovet for tiltak for å avdempe de økonomiske, sosiale og bredere samfunnsmessige konsekvensene av pandemien.

Lenkeliste til artikler som belyser KS' vurderinger. Klikk på tittelen for å åpne:

- [Ny utgave av kommunene og norsk økonomi.](#)
- [Nedgangstider i kommuneøkonomien](#)
- [KS med innspill til regjeringas krisepakke.](#)
- [Økonomisk unntakstilstand](#)
- [Kommuneøkonomien svekkes dramatisk](#)
- [Kommunesektorens skattetap av koronakrisen.](#)

- [Økonomisk koronatap i kommunesektoren](#)
- [Reviderte skattetapsberegninger av covid-19 krisen](#)
- [Lavere lønns- og prisvekst demper fallet i frie inntekter](#)
- [Økonomiske effekter av korona – RNB sammenlignet med KS](#)
- [Høringsinnspill fra KS: Revidert nasjonalbudsjett 2020 og Kommuneproposisjonen 2021](#)

4) Innspill, eller sammendrag av innspill, fra kommuner og fylkeskommuner til KS vedrørende pandemihåndtering på sentralt og lokalt nivå. Dette gjelder både innspill gitt i forbindelse med den pågående pandemien, og eventuelle tidligere innspill om pandemiberedskap generelt i perioden 2009–2020.

Uttalelser fra fylkeskommunene finnes i dokumentlisten under punkt 2. Se også punkt 2 og punkt 3 for innspill og sammendrag av innspill fra kommuner og fylkeskommuner som er videreformidlet fra KS til nasjonale myndigheter.

KS har ikke funnet tidligere innspill om pandemiberedskap i perioden 2009-2020.

5) Oversikt over kommunale vedtak etter smittevernloven, dersom KS besitter en slik oversikt. Eventuelle andre oversikter og rapporter relatert til den pågående pandemien.

KS har ikke en slik oversikt over kommunale vedtak, og henviser til Norsk Lovtidend og fylkesmennenes eget arbeid med å innhente oversikter. Vi viser til e-post sendt til Koronakommisjonens sekretariat fra KS v/Helge Eide den 23.06.2020

6) Eventuelle andre dokumenter som etter KS' vurdering vil være vesentlige for kommisjonens forståelse av hvordan pandemien er håndtert.

Se punkt 1-3.

Dersom Koronakommisjonen ønsker ytterligere informasjon eller avklaringer står KS selvfølgelig til disposisjon for det.

Lasse Hansen
Administrerende direktør

Bente Stenberg-Nilsen
Stabsdirektør